2025–2026 ЖЫЛДАРДАҒЫ ЖҰМЫС БЕРУШІЛЕРДІҢ САУАЛНАМА НӘТИЖЕЛЕРІНІҢ ТАЛДАМАЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ ЕСЕБІ

І БӨЛІМ. 2025 ЖЫЛҒЫ САУАЛНАМА НӘТИЖЕЛЕРІНІҢ ТАЛДАМАСЫ

- **Респонденттер саны:** 2025 жылғы сауалнамаға Атырау қаласы мен облысы бойынша әртүрлі салалардан (құқық қорғау органдары, білім беру ұйымдары, банктер, квазимемлекеттік сектор, бизнес және мәдениет мекемелері) **33 жұмыс беруші (респондент)** қатысты.

Негізгі көрсеткіштер мен түсініктемелер:

1. **Дайындық деңгейі:** Респонденттердің басым бөлігі бакалавриат деңгейіндегі дайындықты немесе бейіндік маман даярлауды құптады.
2. **Тәжірибе талабы:** Жұмыс берушілердің көпшілігі жұмысқа орналасар алдында міндетті түрде ұзақ мерзімді еңбек өтілінің болуын талап етпейді ("жоқ, міндетті емес"), университет қабырғасындағы диплом алдындағы практика мен кәсіптік дайындық жеткілікті деп есептейді.
3. **Жұмысқа қабылдау критерийлері:** Негізгі өлшем ретінде түлектің кәсіби дайындық деңгейі, жауапкершілігі, бейімделуі және командада жұмыс істей білу қабілеті (Soft skills) басшылыққа алынады.
4. **Түлектерді жұмысқа орналастыру:** Қатысқан ұйымдардың дені соңғы жылдары университеттен 3-тен көп түлекті жұмысқа қабылдағанын көрсеткен.
5. **Анықталған кемшіліктер:** Теориялық білімді практикада қолдана алмау, аналитикалық қабілеттердің жетіспеушілігі және келіссөз жүргізу дағдыларының төмендігі жиі аталды.
6. **Жалақы мөлшері:** Жас мамандардың бастапқы жалақысы негізінен **120 000 – 200 000 теңге** аралығында болды.

ІІ БӨЛІМ. 2026 ЖЫЛҒЫ САУАЛНАМА НӘТИЖЕЛЕРІНІҢ ТАЛДАМАСЫ

- **Респонденттер саны:** 2026 жылғы сауалнамаға өңірлік архивтер, музейлер, бәсекелестікті қорғау департаменттері, колледждер, банктер, логистикалық және медиа компаниялар сияқты әртүрлі бағыттағы **32 жұмыс беруші (респондент)** қатысты.

Негізгі көрсеткіштер мен түсініктемелер:

1. **Дайындық деңгейі мен жұмыс өтілі:** Жұмыс берушілер бакалавриат және магистратура деңгейлерін жоғары бағалайды. Кейбір салаларда (мысалы, банктер, палаталар) кемінде 1 жылдық тәжірибе сұралса, қалғандары диплом алдындағы практиканы құптайды.

2. **Ынтымақтастық бағыттары:** Университетпен байланысты күшейту үшін компания қызметкерлерін оқу үдерісіне қатыстыру (шеберлік сабақтары, білім бағдарламаларын жасау), кафедра филиалдарын ашу және дуальды оқытуды енгізу ұсынылды.
3. **Түлектердің артықшылықтары:** Жауапкершілік, бейімделушілік, командада жұмыс істей білу және кәсіби қызметке деген қызығушылық басты артықшылық ретінде аталды.
4. **Негізгі олқылықтар:** 2025 жылғыдай, теорияны тәжірибемен ұштастыру мәселесі және **заманауи АКТ (ақпараттық-коммуникациялық технологиялар) мен цифрлық сауаттылықты** нашар меңгеру ерекше атап өтілді.
5. **Жалақы мөлшері:** Жас мамандарға ұсынылатын жалақы мөлшері артып, негізінен **100 000 – 300 000 теңге** (және одан жоғары) аралығын құрады.

III БӨЛІМ. ЕКІ ЖЫЛДЫҚ НӘТИЖЕЛЕРДІ САЛЫСТЫРМАЛЫ ҚОРЫТЫНДЫ ЕСЕБІ

2025 және 2026 жылдардағы сауалнама деректерін салыстырмалы түрде талдау университет пен жұмыс берушілер арасындағы қарым-қатынастың динамикасын айқын көрсетеді:

Салыстыру критерийлері	**2025 жылғы сауалнама (Респонденттер: 33)**	**2026 жылғы сауалнама (Респонденттер: 32)**	**Салыстырмалы талдау / Өзгеріс динамикасы**
Респонденттер ауқымы	Негізінен бюджеттік сала, мектептер, құқық қорғау және мемлекеттік органдар.	Мемлекеттік органдармен қатар колледждер, коммерциялық компаниялар, логистика және БАҚ өкілдері кеңінен қамтылды.	Жұмыс берушілердің спектрі кеңейіп, әртүрлі салалардың пікірі қамтылды.
Тәжірибе мен дайындық талабы	Негізінен диплом алдындағы практика жеткілікті деп есептелді.	Практикамен қатар, кейбір салаларда нақты жұмыс тәжірибесіне немесе	Жұмыс берушілердің талабы біртіндеп қатаңдап, практикалық

Салыстыру критерийлері	2025 жылғы сауалнама (Респонденттер: 33)	2026 жылғы сауалнама (Респонденттер: 32)	Салыстырмалы талдау / Өзгеріс динамикасы
		тереңдетілген кәсіби дағдыларға талап күшейді.	дайындыққа басымдық берілуде.
Негізгі артықшылықтар (Strong sides)	Жауапкершілік, коммуникабельділік, командада жұмыс істеу.	Жауапкершілік, бейімделу, бастамашылдық пен жүйелі ойлау қабілеті.	Түлектердің жеке тұлғалық және коммуникативтік қасиеттері тұрақты түрде жоғары бағалануда.
Өзекті кемшіліктер (Weak sides)	Теориялық білімді практикада қолдана алмау.	Теорияны практикада қолдана алмау + **цифрлық технологиялармен АКТ-ны меңгерудің жеткіліксіздігі**.	2026 жылы техникалық сауаттылық пен АКТ құралдарын қолдану мәселесі өткірірек қойыла бастады.
Ұсынылатын жалақы көлемі	Орташа есеппен 120 000 – 200 000 теңге.	Орташа есеппен 100 000 – 300 000 теңге және одан жоғары.	Жас мамандардың бастапқы жалақысының жоғарылау тренді байқалады, бұл мамандарға деген қажеттілікті көрсетеді.
Серіктестік формалары	Дәстүрлі практика түрлері мен әдістемелік	Кафедра филиалдарын ашу, дуальды	Ынтымақтастық форматтары тереңдеп,

Салыстыру критерийлері	2025 жылғы сауалнама (Респонденттер: 33)	2026 жылғы сауалнама (Респонденттер: 32)	Салыстырмалы талдау / Өзгеріс динамикасы
	көмек.	оқыту, бірлескен жобалар мен тәлімгерлік институтын дамыту.	жұмыс берушілердің оқу процесіне тікелей араласуға дайын екені байқалады.

Сауалнама бойынша қорытынды және ұсыныстар:

1. **Сабақтастық:** 2025, 2026 жылдардағы сауалнама нәтижелері Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті түлектерінің өңірдегі еңбек нарығында сұранысқа ие екенін және жұмыс берушілердің тарапынан оң бағаға ие екенін дәлелдейді.
2. **Негізгі бағыт:** Екі жылда да басты кемшілік ретінде **теория мен практиканың алшақтығы** көрсетілген. Сондықтан оқу бағдарламаларына практикалық кейстерді көбірек енгізу қажет.
3. **Жаңа тренд:** 2026 жылғы деректер бойынша АКТ, цифрлық құралдарды қолдану және заманауи технологиялар бойынша дағдыларды күшейту маңызды міндет болып отыр.